

Bognæs Landbrug Aps
Peder Hvitfeldts Stræde 9,2
1173 København K
Att: Michael Halbye

Du får dispensation til hegning, græsning og pleje af strandeng

Kære Michael Halbye

Du har søgt om dispensation til hegning, græsning, og pleje af strandenge i forbindelse med etablering af en græsningsfold på 45 hektar med helårsgræssende kvæg, på den sydlige del af Bognæs. Afgørelsen omfatter følgende matrikler; mat. 2, 1d, 1e og 1f Bognæs Skov, Herslev.

Vi har vurderet, at det ansøgte projekt vil medføre en positiv påvirkning på områdets naturindhold, og giver hermed dispensation til projektet, på de vilkår, som fremgår herunder.

Du får dispensation disse vilkår:

- Der må ikke tilskudsfores i hegningen
- Græsningstrykket må maksimalt ligge på 0,3-0,6 storkvæg pr. ha., hvor den høje ende af dette græsningstryk kun må foregå i september-februar. Græsningstrykket skal være lavest i forårs- og sommerperioden, for at sikre optimale yngle- og levesteder for jordrugende fugle og en frodig blomstringsperiode til gavn for insekter mv.
- Det markerede rørskovsområde på strandengen, som fremgår af ansøgningen, må slås eller afbrændes i perioden 1.september til 30. februar. Hvis tagrørsområdet slås, skal det afslåede materiale fjernes.

Vilkårene tinglyses ikke på ejendommen.

Begrundelse for dispensationen

Arealerne inde i hegningen består af dels beskyttede strandegne langs hele kysten, en større sø ved navn Fuglesø, mose, fragmenterede partier af overdrev, samt ikke-beskyttede arealer, der tidligere har været i landbrugsdrift. Ændring af tilstanden af de beskyttede naturarealer kræver en dispensation, da driften af området ændres markant med den nye græsningsfold og afbrændingen/høslættet af strandengen.

Du får dispensation til hegningen, græsningen og pleje af strandegnen, fordi vi vurderer, at græsningen og pleje af strandengen vil medføre en positiv udvikling for områdets naturtyper. Det er særligt positivt, at der etableres helårsgræsning med et lavt græsningstryk. Valget af kvægracen Galloway er også meget fordelagtigt, da der er tale om en mindre kvægrace der ikke optrammer de fugtige naturtyper i samme grad som større typer af kvæg, men som stadig er hårdfør i dansk klima. Vi har i afgørelsen lagt særlig vægt på, at det højeste græsningstryk kun må udnyttes i september til februar, for at tilgodese blomsting, frøsætning, og ikke mindst en lav vegetation til jordrugende fugle i foråret. Græsningen vil medføre en positiv påvirkning på områdets lysåbne naturtyper, ved at forhindre vedopvækst og tilgroning.

Ved vurderingen af ønsket om, at pleje af den vestlige strandeng ved slåning eller afbrænding af rørskov, har vi lagt vægt på, at tiltaget vil forbedre naturindholdet på strandensarealet, da der sikres bedre vilkår for en varieret og lysåben vegetation. Vi har valgt at give dispensation til at dele af strandengen kan plejes med høst af tagrør og fjernelse, og/eller ved afbrænding. I begge tilfælde skal plejen foregå i perioden 1. september til 30. februar.

Beskrivelse af ansøgningen

Den nye hegning, du ønsker at etablere i foråret 2020, er på ca. 45 ha. Du søger om at alle 45 ha. hegnes som én stor hegning, med helårsgræsning og lavt græsningstryk i form af ca. 8 gallowaykvæg, hvoraf nogle af dyrene kælver i løbet af året. Antallet af dyr vil variere alt efter årstiden og alderssammensætningen af bestanden.

Kort over hegningen. Med gul firkant er vist placeringen af en ny færrest, med blå prikker er der angivet opsætning af stenter over hegnslinjen ved kysten, og den stiplede linje viser hegnslinjen. Det blå område er tagrørsarealet som plejes med slæt eller afbrænding.

Ved at lade hegnslinjen gå på tværs af arealet og et stykke ud i fjorden, minimeres den samlede mængde hegnslinje, og dyrene har mulighed for at pleje strandengsvegetationen helt ned til vandkanten. Dyrene får drikkevand fra områdets søer og kan søge læ i områdets kratbevoksninger.

Adgangsforhold

Adgang fra parkeringspladsen (overfor Bognæsvej 20) vil fortsat ske til fods og på cykel ad grusvejen ud til den nordlige del af Bognæs. Der er i forvejen en færrest ved p-pladsen, som suppleres med en i den nordlige del af hegningen. Adgangen langs kysten sikres via stenter. Det er dermed Lejre Kommunes vurdering, at adgangen til og på Bognæs ikke forringes eller ændres med etableringen af hegningen.

Du oplyser, at der ikke udsættes tyre i græsningsfolden. Galloway er kendt som en rolig kvægrace, der traditionelt ikke skaber utryghed i forhold til adgang gennem hegninger.

Der opsættes information til de besøgnede, der oplyser om dyrene og at færdsel via grusvejen fortsat vil være tilladt til fods og på cykel.

Høringer

Udkast til afgørelsen har været sendt i partshøring hos dig(ejer) den 29. november 2019. Du har ingen bemærkninger haft.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på Lejre Kommunes hjemmeside d. 4.12.2019, da det vurderes at sagen har almen offentlig interesse. Afgørelsen sendes desuden til dig og til de klageberettigede organisationer.

Beskyttede dyr og planter oplistet på habitatdirektivets bilag IV

Nogle dyr og planter er beskyttet af habitatdirektivet - de såkaldte bilag IV-arter. Du kan se de danske dyr og planter i habitatbekendtgørelsens bilag 11. Vi kan kun give dispensation fra naturbeskyttelsesloven, hvis projektet ikke kan påvirke de beskyttede arter negativt.

Der er registreret fund af bilag IV-arter på Bognæs. I projektområdet er der registreret spidssnuet frø, og nord for projektområdet er der registreret stor vandsalamander og eremit. Det er dog vores vurdering, at det ansøgte projekt med græsning og pleje af rørskov ikke vil påvirke de beskyttede arter eller deres levesteder.

Påvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder

Bognæs indgår som en del af det internationale naturbeskyttelsesområde (herefter omtalt som Natura 2000-område), nr. 136 for Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-området består i Lejre Kommune af habitatområdet H120 og fuglebeskyttelsesområdet nr. 105.

Fuglebeskyttelsesområdet

Fuglebeskyttelsesområdet skal opretholde og sikre levesteder for fuglene på udpegningsgrundlaget. Hvert område er udpeget for at beskytte bestemte fuglearter. Dvs. arter, som er sjældne, truede, eller følsomme over for ændringer af deres levested. Det er arter, som er hjemmehørende eller regelmæssigt er i Danmark under deres træk for at fælde fjer, yngle, raste eller overvintre.

Ynglefugle og rastefugle på udpegningsgrundlaget

I dette fuglebeskyttelsesområde er det både ynglefugle og rastefugle, der skal tages særligt hensyn til. Dvs. at de ikke må forstyrres og at deres levesteder ikke må forringes.

Arter af trækfugle på udpegningsgrundlaget er; blichøne, grågås, havørn, hvinand, knopsvane, sangsvane, skeand, stor skallesluger og troldand. Krav til levested: Lavvandede fjorde, kyster moser og søer, hvor de søger forskellige fødeemner afhængig af arten; landplanter på nærliggende marker med vinterafgrøder(sangsvane, grågås), vandplanter(knopsvane, sangsvane, blichøne), fisk (havørn, stor skallesluger), muslinger(troldand) fiskeyngel og andre smådyr i vandet (skeand, hvinand, troldand). Både grågæs og svanerne

fælder deres svingfjer i juni-august og kan i denne periode ikke flyve. I denne periode er de derfor særligt påvirkelige overfor forstyrrelser.

Arter af ynglefugle omfatter; fjordterne, dværgterne, havterne, hvepsevåge, klyde, rødhygget tornskade og sortspætte. Krav til levestederne for fjordternen, dværgternen, havternen og klyden er, at de lever på strandenge med lav vegetation langs kysterne, i lavvandede fjorde, på sten eller sandstrande, på småøer og i søer og moser.

Habitatområdet og naturtyperne der lever her

Habitatområderne skal beskytte sjældne naturtyper samt beskytte dyre- og plantearter, der er truede, sårbare eller sjældne.

Følgende habitatnaturtyper findes i området:

- 1210 Strandvold med enårige planter.
- 1220 Strandvold med flerårige planter.
- 1230 Kystklint/klippe.
- 1310 Enårig strandvegetation.
- 1330 Strandeng.
- 6120 Tørt kalksandsoverdrev.
- 6210 Kalkoverdrev.
- 6230 Surt overdrev.
- 6410 Tidvis våd eng.
- 7140 Hængesæk.
- 7220 Kildevæld
- 7230 Riggær
- 1110 Sandbanke.
- 1140 Vadeflade.
- 1150 Lagune.
- 1160 Bugt.
- 3130 Søbred med små urter.
- 3140 Kransnålealge-sø.
- 3150 Næringsrig sø.
- 3160 Brundvandet sø.
- 3260 Vandløb
- 6430 Urthebræmme
- 9110 Bøg på mor
- 9160 Ege-blandskov
- 91D0 Skovbevokset tørvemose.
- 91E0 Elle-og askeskov.

Udpegningsarter og deres krav til levesteder

Udpegningsarter for habitatområdet er: Skæv vindelsnegl, sumpvindelsnegl, eremit, stor vandsalamander, blank seglmos og mygblomst.

Krav til levested for arten: Levestedet for skæv vindelsnegl er kalkrige områder, med et stabilt lag af døde blade, småkviste mv, og områder med lavtvoksende

tuer af star-arter hvor de overvintrer. Sumpvindelsnegl kræver våde lokaliteter så som ellesumpe, med stararter, dunhammer, sødgræs mv. Eremit kræver solbeskinnede, solitære gamle ege med store døde partier. Stor vandsalamander kræver rene solbeskinnede vandhuller uden for mange fisk, fra marts til august hvor den yngler. Herefter lever den i skove og haver fra september til vinterdvalen i oktober. Blank seglmos kræver rigkær der er fattige på næringsstofftilførsel fra det omgivende landskab og hvor vegetationen er lav så der kommer lys ned til mosset. Mygblomst kræver fugtige enge og moser med stort kalkindhold, og hvor vegetationen er lav og lysåben.

Vores vurdering

På baggrund af projektets positive påvirkning på både naturtyper og som ynglested for fugle, har vi vurderet, at projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil påvirke Natura 2000-området eller udpegningsarterne negativt.

Lovgrundlag

Her er en oversigt over de regler, som vi har nævnt i brevet:

Beskyttet natur	Naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1
Dispensation	Naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3
Dispensationens gyldighed	Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2
Klager	Naturbeskyttelseslovens §§ 78, 86, 87 og 88.
Beskyttede arter	Habitatbekendtgørelsens §§ 7 og 10 (bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1240 af 24. oktober 2018).
Natura 2000	Habitatbekendtgørelsens §§ 6 og 7 (bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 1240 af 24. oktober 2018)
Forurening	Miljøbeskyttelseslovens § 21

Du kan finde lovene på www.retsinformation.dk

Kort om at klage

Både du og en række andre kan klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du skal have indsendt din klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet senest 4 uger efter modtagelsen af denne afgørelse.

Se flere oplysninger om at klage sidst i dette brev.

Du er velkomne til at kontakte mig, hvis du har spørgsmål til sagen.

Med venlig hilsen

Lærke Falstaff
Naturmedarbejder

Kopi er sendt til:

Ejer, Michael Halbye

Danmarks Naturfredningsforening Lejre, dnlejre-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening Lejre, lejre@dof.dk

Dansk Botanisk Forening, nbu_sj@botaniskforening.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk ,

post@sportsfiskerforbundet.dk samt nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk

Friluftsrådet, roskilde@friluftsradet.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Nationalpark Skjoldungernes Land, npskjold@danmarksnationalparker.dk

Bilag 1 Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. I klager via Klageportalen, som I finder på borger.dk eller virk.dk. I logger på Klageportalen med Nem-ID. Når I klager, skal I betale et gebyr. Fra Klageportalen bliver jeres klage sendt til os. Vi sender klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Hvis du af særlige grunde ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal I sende en begrundet ansøgning til os. Vi sender din ansøgning videre til nævnet, som beslutter, om I kan fritages.

Klagefrist

Der er 4 ugers klagefrist fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen altid fra denne dato.

De klageberettigede er:

- ansøgeren
- ejeren af ejendommen
- offentlige myndigheder
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er at beskytte natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen vedrører sådanne interesser
- nationalparken, hvis arealet ligger indenfor en sådan

Domstolsafgørelse

Ønsker I at indbringe afgørelsen for domstolene, skal I gøre det inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

